

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 6 K f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — | Egyes szám ára 10 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő:

VARJAS ENDRE.

Laptulajdonos

A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a **Pázmány-sajtó** címére (Szatmár, Iskola-köz 3. sz.) küldendők.

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona.
Nyitlór sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Kialvó tüzek.

III.

Szatmár, 1911. szept. 19.

(+) Kassandra jóslatainak a pusztuló város égő üszkei között hittek csak. A mikor már fölépíthetetlen rommá lett minden.

Valami halálos szomorúság önt el bennünket, mikor látjuk, hogy a jelen milyen nemtörődomséggel nézi a közel mult leggyönyörűbb alkotásának lassu sorvadását.

Az egyházmegyei katolikus lapról beszélünk, a „Heti Szemle”-ről.

Akkor indult ez meg, a mikor még hire sem volt a mai vad gyűlölettel támadó újság-seregnek. Még akkor — ha nem is keresztény-szellemű — de legalább nem keresztellenes volt a magyar sajtó. A toll haramiái még nem kezdték meg a revolverezést. A falvak, városok népét még nem mészélték meg a sok krajezáros újság.

Az összes egyházmegyéék közt talán a szatmári püspökség katolikusága van legjobban szétszórva. Öt vármegye területén kis, apró foltocskákra szakad szét a katolikuság; körülveszi mindenütt a felekezetek tömege; vezető szerepe ugyszólván sehol sincs; elenyésző volta miatt a gyöngeség kábulásában él; szava nincs; sok helyütt 50—60 filialisban működik egy lelkipásztor; vannak helyek, ahol soha, ahol csak hónapok multával fordul meg papja; támogatást, erősítést nem kaphat; az alkalmazkodás, az emberi tekintet lehámlaszt róla minden katolikus öntudatot.

Ez volna a helyzet rendes körülmények közt, békében.

De most háboru van. Kegyetlen csapások hullanak ránk. Ott is, a hol nagy tömegekben él a szintiszta katolikuság, ott is nehéz a pillanatra sem szünő támadások miatt a helyzet. Hát még a mi körülményeink közt!

A modern élet szószéke a sajtó. Ez a rostrum föl is van állítva városok, falvak, tanyák házaiban. Mindenüvé eljutott, mindenütt hallgatóságot szerzett magának az ellenség. És csak ő beszél. Mindennap. Támad, gyaláz, hazugságaival összesároz, kitép minden ragaszkodást az Egyház iránt, közömbössé tesz, majd a hívőket ellenségekké változtatja.

Tudjuk ezt jól, érezzük e fürgeteges vihar rettentő pusztítását. Vetéseinkbe az „ellenséges ember” konkolya hull és megöli a tiszta buzát.

A „Heti Szemle” alapítói erre a szét-szórta katolikuságra gondoltak. Erősítőt akartak lenni ezzel a lappal. Legalább hetenkint egyszer ébresztgetni kívánták az elhagyott katolikuság öntudatát; megépíteni a mi templomunkat; tömöríteni, egységessé tenni ez óriási területen szétforgácsolt katolikuságot.

Azóta husz esztendő telt el. És e két évtized hódítóan diadalmas útja volt — az ellenséges sajtónak. Nincsen olyan elhagyott pusztu, egyedülálló tanya, a hol szava ne hangoznék. És pedig mindennap.

Mi pedig elmaradtunk. Megdőbentben

rettenetes a helyzetünk. És mégis, a vakság fekete átkában, fatalistikus belenyugvással várjuk, míg minden összeomlik körülöttünk, elvész a hit, meglazul az erkölcs, az ellenségtől megmészélt lelkek elfordulnak tőlünk, elvesznek számunkra és a katolicizmusra nézve természetlen Sahara lesz az egész országrész.

Nem tettünk sajtónk érdekében semmit. A szigorú kötelességet sem. Annyira nem, hogy ezekkel adósuk a „Heti Szemle”, ugynevezett előfizetői. Még válságba sodorták ezt a lapot, a mely az előfizetők lelkiismeretlensége miatt — nem lévén semmi alapja — a nyomdával szemben óriási adósságok terhével küzd. A helyett, hogy nőtt volna, inséges nyomorúságot kapott küzdelmei béréül. Nem tud — mint kellene — nagyobb terledelemben megjelenni. Hiszen előfizetési díja a régi, holott a munkabérek emelkedése miatt előállítási költsége kétszeres a régihez képest. Senki, a ki hirdetője, terjesztője volt volna az egyházmegye területén. Senki, aki legalább értesítést küldene valami jelentősebb eseményről. Munkatársainak nagyobb része világi ember, nem is az egyházmegye területén él. Idegenek harcolnak és lelkesednek — a mi érdekeinkért.

— Husz esztendő alatt napilappá kellett volna fejlődnie!

Az ország legkatolikusabb vidékén: Dunántul, a hol hasonlíthatatlanul jobb helyzetben van hitvallásra, lelkületre nézve a katolikuság, egymásután új, erősebb organumai születnek meg a katolikus sajtónak.

Harsányi Kálmánnak.

— MAGYAR BÁLINT. —

Hadd verődjék hát tüzes parolája
Acél kezédnek és acél kezemnek! . . .
De nem; előbb egy másik paroláról,
Mely el nem csattant, hadd emlékezem meg.

Tudod, amelyről irtál, hogy közöttünk
Vannak acélos karu nagy legények,
Akik egymáshoz idegenek, bénák,
Akik egymásnak nem is köszönnének.

Mintha egymástól élénkelhetnék
A hirt s a névnek fényét, dicsőségét;
Mintha egymástól féltének az érzést,
A lángszekrákat, a zsenik beszédjét! . . .

Előbb ezeknek soha el nem csattant
Bus paroláját meggyászolom . . . Mégsem!
Vannak közöttünk, kivel kezét fogni,
Édes Barátom, én sem tudnék, én sem.

Pedig mi voltam? Mi vagyok? Mi lennék?
Szökőkutat a szívemből az égig
Én is csináltam! Haj, egyszerre sok volt!
Ugy érzem, mind-mind kilocsoltam vérit.

Tudod, akkor volt, mikor új tüzekben
Hitem fölszentelt apostola lettem.
Olvastad égve lángoló krédómat,
Melyet fényező tűzszavakba szedtem?

Még egyszer újra nem csap oly magasra,
Tudom, jaj érzem, lelkem tüzes árja,
De azért mégis, mégis drága nekem
Aszott kezemnek gyöngye parolája.

Azért én mégsem nyulnék a kezekhez,
Melyek nem szentek s nem leszenek ereklyék,
Mivel ha irtak, nem rólatok irtak:
Örökszép, Isten, hit- és hazafenség!

De hogyha csábit égi ölelése
A Te karodnak, baráti karodnak:
Imádságotól fölkelek, elébed
Röpülök s forrón, százszor átkarollak.

Igy! . . . Hadd verődjék tüzes parolája
Acél kezédnek és acél kezemnek,
Melyet előbb még összeucukva tartott,
Lelkem, mely néma bus dalokba' zengett.

Kezedbe most én becsapok, nagy ember,
Én aki érzem: nagy csak egyszer voltam,
Vagyis csak lettem volna, de mikorra
Naggyá születtem, — Istenért meghaltam.

Kezedbe most én becsapok . . . S ha újra
Szökőkut lesz a szívemből: nagy árja
Téged ragad föl, legelőbb is Téged,
Hazámnak első, . . . első poétája!!

Lapunk mai száma 10 oldal.

Az angol és francia

Telefon szám 296.

RAGÁLYI KÁLMÁNNÁL SZATMÁR, Deák-tér 8.

Telefon szám 296.

Győrben két, 3-4-szer megjelenő katolikus lap van; Székesfehérvárt szintén kettő, az egyik napilap; Pécsen mostanában indult meg izmos erőben egy napilap.

De Székesfehérvárt évről-évre önkéntes adó gyanánt 16000 koronát juttat a katolikus napilapnak a papság és a világi elem. Ismételjük: adó gyanánt, nem könyöradományként. Arányosan ki van vetve ez az összeg, a mely befolyik pontosan. Ezen felül jön még az előfizetés.

Pécsen pedig a katolikus napilap megindításához 40000 koronányi részvényjegyzést boesátottak ki. És épen — 80000 koronát jegyeztek és fizettek be.

Ezt tenni nem áldozat, de komoly kötelesség.

Évről-évre megteendő kötelesség.

A gyermek. A szenzációra éhes, ferditéssel dolgozó, rikkancslapok nagy szemforgatással botránkoznak meg a Notre Dame de Sion apáca intézetben, amely nem fogadta be falai közé egy színész-pár leánygyermekét. A botránkozás persze arra jó, hogy vad dühvel rontsanak az Egyházra az örök refraint hangoztatva: Ki a papokkal, meg az apácákkal az iskolából! Az ismert jóakarát ezek után elmagyarázta még azt a butitást is, a mely az ilyen katolikus iskolákban folyik, a hol „a sötétség csuhásai“ mást sem tesznek, mint agyonnyomortják a gyermeki lelket, megtöltik fanatizmussal, stb. A már ismert skála szerint következnek még: felekezeti türelmetlenség, congregatio, fölvilágosultság örök szégyene, klerikális erkölcstan, no meg egy pár ügyesen elbujtatott alacsony és szennyes gyanúsítás a kolostori „természetellenes“ étellel kapcsolatban. Eme recept szerint több-kevesebb ügyességgel készült támadások megjelentek a *szinmagyar* sajtó egész vonalán, sőt a helybeli aprócska kis „Északkelet“-ben is. Fűtykössel bunkózta le Kelemen lapja azokat a rettenetes nevű apácákat s velök együtt az egész kath. egyházat. — A Samuka-izü s a vele egy huron pendülő lapok elfelejtenek valamit: ha olyan butítás folyik ezekben az intézetekben, hogy is vetemedhetik arra egy fölvilágosult szülő, hogy odaadja gyermekét. Pedig semmiféle iskola nincs annyi ostromnak kitéve, mint épen az apácáktól vezetett intézetek. Ez a megzafolthatatlan valóság talán elég felelet az általános, hazug vádakra. — A jelen eset különben is más. A Sion-apácák intézete a legelőkelőbb arisztokrata-osztály igényeit akarja kielégíteni. Okosan cselekedett az a főnöknő, a ki ellene mondott a takarón tul való nyújtózkodásnak és nem nyújtott segédkezet egy más, jóval kisebb igényű környezetbe való gyermek életének megromlására, a kit talán a szülői parvenu-góg akart mindenáron arisztokratákkal összehozni, hogy aztán egész életén át elégedetlen legyen helyzetével. — A kis „Északkelet“ bizonyosan kap majd ezen és a szent demokrátiát harsogja, pedig — emlékezzék csak — mennyire bántóan megkülönböztette az itt járt angolok névsorában azt az egy szál grófot, a kinek neve mellé a többi vendég lenézésével nagy alázatossággal odairta: *nagyméltóságú*... Ami egyházunk azonban gondoskodik a nem arisztokraták gyermekeiről is. Két-három *exclusiv* apáca-intézetben kívül jó pár száz apácaiskolánk is lévén.

uri divat mindennemű ujdóságai: kalap, keztyű, nyakendő, sétabot, zsebkendő és fehérneműekből. A vadászat, vivás, párbajok mindenféle szükséges kellékei. Uti czikkek, bőröndök, apró bőrárúk, lábszárvédők, aczélárúk. Hangszerek. Lombfűrészeti kellékek

A szatmári kiállítás.

Az idő forgóin ötvenszer fordult meg az esztendő, mióta a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület megalakult. E félszázados forduló emlékezetes történetét a holnap megnyitandó kiállítással és a különböző kongresszusok komoly tervkészítésével ünnepli meg a jubiláló egyesület.

Munkával a munkát. Alkotásokkal az alkotást.

E tiszteletet ébresztő vállalkozás akkor is kellene, hogy kiváltsa az elismerést és érdeklődést, ha kevésbbé jelentékeny egyesület akarna így ünnepelni, mint a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület.

Ma, a megbomlott társadalmi alakulások korában, a mikor a vezetőszerp — úgy látszik — kiesett azok kezéből, a kik történelmi multjoknál fogva egyedül volnának arra hivatottak; a mikor idegen irányítás alá került az ugyis széttagozódott magyarság — ma ezt a jeladását az életerőnek lelkes örömmel, fölbuzduló reménnyel nézzük.

A Gazdasági Egyesület a meg nem rontott, fertőzetlen, értékes magyar elemet tömöríti táborába. A földmivelő Magyarország munkásait; az ősi multtal hagyományában, hivatásában, öntudatában összeforrt magyarságot. A melynek vezetni kell. A melynek dolgozni kell, hogy az idegenség érvényesülése miatt ki ne forgatódjék fajunk teljesen mivoltából.

Ugy tekintjük a lélekkel ünneplő, tösgyökeres magyar Gazdasági Egyesületet, mint a mely érzi derék kötelességeinek nagy és jelentős voltát és e megmozdulásával rálép arra az utra, a melyről jogtalanul leszorították.

A magyarság érdekei e vidéken pusztulóban vannak. Gazdasági téren ép úgy, mint kulturális tekintetben. Oly missió vár a Gazdasági Egyesületre nálunk, mint Erdélyben az Emlékére.

— Győzelmesen járja meg diadalmas utját!

Ezzel a kívánással hajtjuk meg a zászlót a jubiláló egyesület előtt.

*

A Szatmári Gazdasági Egyesülettől szept. 21-től okt. 2-ig rendezett gazdasági kiállítás tartama alatt a következő gyűlések lesznek:

1. Szept. 21-én d. e. 10 órakor a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület jubileumi diszközgyűlése, amelyen az elnöki megnyitó után Károlyi György gróf, Vécsey József báró, Domahidy Sándor, az elmúlt félszázad alatt volt elnökök arcképeinek leleplezése történik.

2. Szept. 23-án d. e. 10 órakor a *debreczeni erdőfelügyelőséghez tartozó erdőtiszték és erdőbirtokosok* tartanak gyűlést, a melyen Szatmármegyei erdőgazdaság ismertetése, kapcsolatban a mezőgazdasággal ezimén Ferenczy Lajos kir. erdőfelügyelő,

A műfának ipari és kereskedelmi tulajdonságairól Léber Antal erdőtanácsos tartanak előadást.

3. Szept. 27-én d. e. 10 órakor a *Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetsége* rendezi közgyűlését, a melyen elnöki megnyitót mond: Mándy Lajos elnök. Előadók lesznek György Endre, Teitelbaum Hermann, Berényi Pál a szövetség igazgatója.

4. Szept. 28-án d. e. 10 órakor a *Magyar Gazdaszövetség* rendezi dr. Darányi Ignác gazdaszövetségi elnök vezetése mellett *országos gazdaszövetséggyűlést*, amelyen Darányi Ignác mond elnöki megnyitót, előadásokat pedig

Város és falu ezimén gróf Majláth József,

A gazdák érdekei és a parlament ezimén dr. Mezőssy Béla,

Földbérleti szövetkezetek ezimén Meskó Pál, A közlegelők kérdéséről: dr. Jékey László tartanak.

5. Szept. 29-én d. e. 1/2 10-kor az *Északkeleti Vármegyei Szövetkezetek Szövetsége* rendezi közgyűlését, a melyen előadók: *Bernáth István* a Magyar Gazdaszövetség igazgatója, Szabó Gábor bikszádi gör. kath. lelkész, dr. Pajor Ignác a Szövetség központi ellenőre, Dobay Péter sarmasági gazdálkodó, Bodnár Gáspár tanár.

A kiállításra a belépődíjak a megnyitás napján személyenként 2 korona, a többi napokon 1 korona. Ezen jegyek csak egyszeri belépésre jogosítanak. Állandó jegyek, melyek a kiállítás egész tartamára érvényesek, személyenként 6 koronáért válthatók.

A nagygyűlés után délután 1 órakor a kiállítási vendéglőben társas ebéd. Egy teríték ára borral együtt 2 korona. A társas ebédre jelentkezni lehet szeptember 20 ig a kiállítás igazgatóságánál.

A zsidóság történetéről.

Irta: Id. EGAN LAJOS.

XI.

Nálunk részben az elhibázott közgazdaság irányása okozta a zsidóság befolyásának káros tulsulyát. Ezt le kell küzdeni komoly akarattal, a betegség csirájának ártalatlanná tételével. Igenis betegség a mostani állapot, a zsidóság ártalmas része pedig a betegállapotu testen buján tenyészik, őket az emberek hibái és gyengeségei táplálják, azért ők szeretik és elősegítik a romlást. A mi széttagoltságunk minden téren, szemben az ő erős összetartásukkal egyik oka bizonyos tulsulyknak, de nem az ő értékötöbbségük. Mi segítettük naiv hiszékenységünkkel oda, hogy ma nagy garral „szétszórtan is diadalmas fajnak“ hirdeti magát, beavatkozván lelkünk belső ügyeibe is. De ez fogja felnyitni szemünket, ez fogja elzárni szívünket, melyet oly felebaráti készséggel nyitottunk ki számukra. Ez a hálátlan kirugásuk fog bennünket egyesíteni és felvilágosítani arról, hogy az érdemtelen segítség, melyben mi őket minden téren oly bőszesen részesítettük, a mi lefokozásunkat eredményezte, azt a hamis magyarázatot kürtölvén, hogy az ő elért eredményük nem a mi hibánk, hanem az ő elképzelt jobb minőségüknek eredménye. Ha tehát ezt a bajt le akarjuk győzni, nem szabad azt hinni és pusztá lustaságból azt mondani: most már késő! hanem védekezni okos számítással és támadni a gazdasági téren, melyen eredménynyel szedte ő háborítlanul az epret, a mi jogos területünkön.

Azért mozgunk mi is most ezen a szokatlan téren, mert első sorban az az érdekünk, hogy tisztán lássuk és megfontolva mérlegeljük az ő erejüket és a mi gyengénket, mely az ő elbizakodottságukat oda fokozta, hogy az ő áldozatukat, vagy áldozatnak kiszemelt embertársaik, vallástételeik szavaival, viselkedésükkel alsóbbrendű lényeknek bélyegezik, akiknek az emberszeretben gyökerező lelki neveltetésükbe is beavatkozni merészelnék.

Megüzenték ők a háborút, de vesztükre, ezt 2000 éves történetük igazolja. Szembe került egymással két küzdő csapat. Egyik oldalon áll a szeretet tana, mely nem tesz semmi különbséget ember és ember között,

Miért előnyös a FÖGEL-féle pörkölt kávé használata? Mert

nem füstöli lakását; nem vesződik a pörköléssel; minden perczen friss pörkölést vehet.

Mindamellét 25%-ot megtakaríthatnak mindazon vevők, kik pörkölt kávé vesznek mert annyi bepörköltök a házi pörkölésnél.

Kérem próbavételét, melyből meggyőződhet.

Valódi angol

Ragályinál Szatmár, Deáktér 8. szám, Gillyén-ház. Telefon 296.

ennek köszönhetette a másik oldalon álló az eddigi gyarapodást, mert az emberszeretettel szembe került a gyűlölet sötét tana, mely a saját faján kívül álló embert az állatok közé sorozza. Ezen az alapon látunk egy kisebbséget, mely lelkiismeretlenül és már önmérséklés nélkül, kizsákmányol egy többséget, melyet még azonfelül a talmud szerint lesüllyeszt az állatok színvonalára.

A történeti fordulat mindig akkor történt, a mikor a nagy eredményekben dúsuló elég erősnek hitte magát arra is, hogy áldozatát kiesőfolyja és nyilvánosan lekicsinyelve felsőbbrendű fajnak jelenti ki magát és ettől a nagy szótól úgy elszédül, hogy a bölcsesség és a civilizáció rovására minden téren visszaélni merészel. Mert őket nem az emberihaladás érzése vezérli tetteikben, hanem az, hogy a neki vendégjogot adott jóhiszemű népet kiforgassák, kifosszák mindenéből és hogy ezt könnyebben elérhessék, megrontják, megmérgezik őket, el akarván felejtetni velük a becsületes erkölcsi elveket, mert azok nem áruczikk, azokat félre kell rugni.

Az önzetlenségek, a szeretetnek, a boldogulásnak igaz utja akkor nyílik meg nekünk, ha ezt az ellenséget vagy meggyőzzük, vagy legyőzzük.

A hitvallásukban tanított és az életben gyakorolt gyűlölet ellen, mely áskálódik és élvezettel ront, nem segít a káprázat, a csendes megadás, sem az a megnyugvást kereső gondolat, hogy majd elérkezik az idő, amikor a méreg, melyet az áskálódó másnak szánt, őt magát rontja meg, de cselekedni, védekezni kell teljes erővel; minden jószág tisztelete mellett és lehetséges ez, nem szükségessé bevárni a lázadást, mely pusztítót, rosszat még a művelt Angliában is.

Kényszerítsük törvényes eszközökkel, szövetkezett erőnkkel csufolóddó vendégünket, hogy hajoljon meg a jog előtt és ne azt tartsa liberalizmusnak, hogy ha lehet, szabad mindent megtenni, ami az egyesnek hasznat eredményez, vagy gyönyörűséget okoz, de iparkodjanak igazán felsőbbrendűekké válni nemcsak a vagyonszerzés eredményében, hanem az erkölcsi élet és gondolkodás fenköltésében. Ennek a tőkének kamatozásában keressék gyönyörűségüket. Ez lesz a szép munka, ebben fáradozzanak és hagyjanak békét annak a helynek, az iskolának, ahol emberszeretettel oltanak a gyermek szívébe.

A nagy ég óvjon meg bennünket attól a szerencsétlenségtől, hogy a keresztény társadalom elfelejtse közös ideáljait, melyek azt nagygyá fejlesztették erős benső kapasai val, mert ha ezt elveszti, amit modern elleneségei oly melegen ohajtanak, akkor a társadalom halálos betegségbe esik, mert ha az egoizmus kerekedik felül, akkor egymást rontjuk meg.

A szociális harc, melyet ők oly melegen felkaroltak, végeredményében az ő sorukat ritkítja. Itt a legújabb példa a művelt Angliában, a hol a nagy bérharc, mely munkaszünettel csak izgalmas alkudozásokban nyilvánult, végeredményében zsidó pogrommal végződött. Izgatók, nagyhangú vezetők nélkül, a felzúgult munkásság elsőrendű kártevőjének kizusztításával vesz magának a maga módja szerint elégtételt.

Reánk nézve az volna kívánatos, hogy a két ellenséges tábor kövessen el mindent, hogy a felidézett háború, hasonló eredményeket ne eredményezzen.

vizhatlan impregnált gummi és esőköpenyek. Teveször és Hymalaja átmeneti felöltők, raglánok, vadász kabátok, ujjas mellények, zsebtehető vizhatlan sport kalapok. Selyem plüsch és teveször koci takarók, női és férfi pleédek, rojtos vállkendők, schálók, *kézi táskák*

Sombart Werner új könyve.

III.

(N. E. dr.) A zsidókat a kapitalizmusra részint objektív, részint subjektív tulajdonságok képesítik.

Objektív tulajdonságok: helyi szét-szórtságuk; idegen faji mivoltuk; korábbi jogfosztottságuk; gazdagságuk.

A zsidók mindig gazdagabbak, mint azok a keresztények, akik között élnek. Posenben a zsidó polgárok hatszor olyan gazdagok, mint a többi polgárok. Oroszországban és Galicziában, bár ott a hitközségek a legszegényebbek, még mindig többszörösen gazdagabbak a körülöttük élő keresztényeknél.

Hogyan?

A zsidók történetében folyton csak azt olvassuk, hogy az idők során a zsidókat üldözték, vagyonukat elvették és mégis a leg-gazdagabbak a föld kerekén?

Mindent megmagyaráz a mamre. Mikor a zsidók érezték, hogy a nép, amely között éltek, kiismerte őket és érdemük szerint való bánásmód következik, elküldték vagyonukat biztosabb országba és kaptak érte: mamrét. A mamrét a nemzetek nem ismerték, nem is tudták volna értékesíteni, míg a zsidónál készpénzt jelentett. Ez a magyarázata annak, hogy a zsidókat mindenünnét kergetik, mindenütt kirabolják, mégis a leggazdagabbak.

Subjektív tulajdonságuk: vallás, szellemesség, célszerűség, energizmus, mobilizmus, erastinizmus.

A vallás. A zsidó vallás szerint Jahve és Izrael között valóságos szerződéses szabályozás, üzleti viszony áll fenn. Az egész zsidó vallás nem egyéb, mint szerződés Jahve és a választott nép között. Szerződés minden kötetmi következménnyel együtt. Isten ellenszolgáltatás mellett ad, vagy ígér. Minden zsidónak megvan a maga kettős (dupla) könyve és contója az égből. Ebbe a főkönyvbe írják be a jötteteket (Mizwoth) és a törvények áthágását, a bünt (Aberoth). És mivel senki sem tudja, hogy miképpen áll a menybeli számlája, vajjon az aktív-e vagy passív, ezért a jötteteket kell egész életen át gyakorolni. A rabbiknak adott pénzzel a jöttetek száma fokozódik. Így szövődik a pénz-szerzés a zsidó vallásba. A töráshivatalok árverésen adatnak el.

Jó tettek gyakorlása és gazdagság képezi minden zsidó törekvését. A gazdagságot Isten áldásának tekintik. Az összes zsidó hitforrásokból sehol sem lehet találni helyet, ahol a gazdagság kárhóztatva volna, ellenben számtalan hely van, ahol a gazdagság dicsőítetik. Ilyen gazdagságot dicsőítő hitből nem fejlődhetik vagyon-ellenes felfogás, mert a zsidó hit szerint a gazdagság áldás, a szegénység átok. A rabbik azt tanítják, hogy csak az boldog, aki olyan gazdag, hogy gazdagságával megelégedett.

Ezzel a felfogással a zsidók a keresztényekkel teljes ellentétben állanak, mert épen annyiszor, a hányzor a zsidó források a gazdaságot dicsőítik, az új szövetség kárhóztatja.

A zsidó vallás szerint még a házasság is obligatio, amelyben a házastársak csak tartozásait röjják le. A számítás még a házasság intézményén is átvonul. A zsidó asszonyoknak épenugy meg van a kiméleti ideje, mint a vadászatnál. Minden hónapban 5+7 nap, minden fiu születése után 7+33 nap, minden leány születése után 14+66 nap.

Innen van az, hogy a zsidók a gazdasági életbe oly nagy energiát visznek be,

mely erre a részleges nemi aszkézisre vezethető vissza. Ez a magyarázata a zsidó homo capitalisticusnak, ami egyenlő a homo judaeusszal annyiban, amennyiben mind a kettő homines rationalistici artificiales sunt.

Esra óta a zsidó faj így imádkozik: Áldott légy oh Uram, hogy nem Gojnak teremtettél.

Összetartanak. „Scis, quanta concordia“, mondja Cicero (Pro Flacco c. 28.)

Nem zsidót meg lehet csalni, csak a hitsorsost nem. „Apud eos fides obstinata, misericordia in promptu. Sed adversus omnes alios hostile odium.“ — mondja Tacitus.

A zsidó fajtól a szellemességet nem lehet elvitatni. Közmondás, hogy Isten óvjon a zsidó esztől (mojech) és a goi erejétől (kojech).

Mojech contra kojech, ebben benne van az egész zsidó kérdés.

Ebben a fajban nincs semmi romantika; világba, emberbe, természetbe való elmerülés. Az új Németország reactioja a romantikusok ellen csak irodalmi kifejezése ennek a mélyen fekvő gondolatnak, ennek az ellentétnek.

A zsidó a liberális világ született képviselője. Kinek körében nincsen eleven, individuális ember hus és vérből, hanem csak abstract állampolgár jogokkal és kötelezettségekkel. Ők a világot csak számításal nézik, nem szemmel és vérrel. Papir áll itt szemben vérrel, ravaszság természetes ösztönnel, elvontság érzékiséggel.

De a zsidók nemcsak teoretikusok, hanem practicus rationalisták is.

Nevezhetjük ezt célszerűségnek is. Tényleg a zsidók a subjektív népek legsubjektivebbjei. Cak azt kérde: „Mit hoz?“ „Mit lehet rajta keresni?“ Nála a nyereségvágy kielégítése a fő, nem a munka. Zsidóellenes valamely munkát önczelképen felfogni. Legszívesebben hallja a zsidó fül a „tachlis“ szót. Tachlis az életelme ugy általánosságban, mint különösen minden egyes cselekvésében, tachlis a világ tartalma. Ostoba bolondnak tartja a zsidó azt, aki az életet tragédiának és nem tachlisnek tartja.

Célszerűség és subjektivismus azonos fogalmak. Ezek a tulajdonságok veszik el a zsidó szerzők műveitől az önzetlenséget, előítéletelnélküliséget, közvetlenséget, mert szerzőik mindig számítanak, mindig megfontolnak. A zsidó művekben nem illatoznak az ibolyák és nem esőgedez az üde erdei, hegyi patak vize.

A zsidó energizmusról már Goethe megemlékszik. „Jüdisches Wesen: Energie der Grund von allem“.

A mobilizmusról, a zsidó alkalmazkodási képességéről talán pár szót szólni is elég. Alkalmazkodik, de csak azért, hogy az idő változásával saját külön faji tulajdonságát annál jobban fejthesse ki.

Mendelssohn Félix német zenét, Offenbach Jaques francia zenét, Souza yankeedoodle zenét csinál; Beaconsfield angol, Gambetta francia, Lasalle német, sőt Franciaországban még az antiszemizmust is zsidó csinálja (Drumont!) Valóságos mimikri politika.

A crastinizmus egyenlő a siker után való vágygá, a holnapnak és holnaputának értékesítésével.

A zsidó a számok közt él, a szám a zsidó eleme.

Es ha ehhez a számművészethez még a kombináló tehetséget is hozzáadjuk, amivel a zsidó szintén jól el van látva, akkor előtünk áll a börzespekuláns a maga teljes-ségében.

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16.
„MOKKA“ keverék özégem különlegessége.
1 kg. 4.40 korona. Villany erővel pörköltve.

HIREK

Romantika.

Egy gazdag urileány megszökött gyártulajdonos papjától, zsurokat tartó mamájától, szive választottjához, egy falusi parasztleányhoz, akinek semmije sincs, csak azélos karja, amellyel tud erősen dolgozni és igazán ölelni, két tiszta szeme, amellyel tud hűséget esküdni és szembe nézni ezer aszfaltbetyárral, aki talán feleségét bántja.

Romantika. Nekem gyönyörűségezen tetsző régi romantika. Abból a fajtából, melynek nyomában a fiatal Werther keservei fakadtak elő. Abból a fajtából, amit Fanny Hagyományában annyira szerettem nagydiák koromban és amit most is szeretnék, csak volna még egy kissé magyarosabb. Mert hát szó ami szó, akárhogyan tetszik is nekem, hogy Melanie kisasszony falura szökött, akármennyire is elképzelem a János legény igaz örömét: ennek a históriának megvan az a baja, (hogy többet ne említsek), hogy nem magyaros. Német romantika. Csöppet sem magyar. A magyar legénynek nem volna szabad megvárnia, míg Melanie kisasszony éjnek idején, tomboló viharban hozzája szökik. Eddig ha szöktetés történt, a magyar legény szöktette meg a leányt, ő ment el utána, karjaiban hozta — az oltárig.

Ez a történet tehát nem magyar történet. De romantikának mégis romantika és én szereteru a romantikát, szeretem mindaddig, amíg nem az apróhirdetésben látta meg egymást Melanie és János. Mert hát az is megesik. A mese kezdete majdnem ugyanaz. Volt, hol nem volt, mondjuk, Budapesten volt, volt egyszer egy lány. Ábrándozott, mint minden egyéb lány. Szeretett volna szeretni, férjhezmenni. De nem jött senki az útjába. Azaz hogy mégis eljött a kedves, az első. Ott turbékolt az apró-hirdetések rovataiban és magához turbékolta a kis ábrándos leányt. Lágy szavakkal magához turbékolta édes találkára. És a leány nem jött vissza többet. Hova lett? Senki sem tudja. Vagy ha tudja, jobb nem mondani az özvegy anyának! . . . Elment, soha, sohasem jön vissza. Mert ahova vitték, onnan — nincsen visszatérés.

Ez is romantika. Szomorú, gyászos romantika. Se nem német, se nem magyar, hanem egészen más faj gyász-romantikája. Olyan romantika, amely csók nélkül jár, ölelés nélkül jár, amelyet inkább lehetne mondani romantika helyett az erkölcs, a tisztaság, a becsület szomorú gyászos nagy tragédiájának.

Magyar lányok! Szép magyar hazám gyönyörűsége virágszállai! Óvakodjatok e gyász-romantikától!! Ne üljetek fel soha az ilyen romantikusoknak! Mert nemsokára itt is bolondítani fognak a kis városokban. Ez a divat! Halálos divat!!

Püspökünk bérmautja. Boromisza Tibor dr. megyéspüspök szombat délután indult el a huszti kerületbe, hogy a bérmálás szentségét kiosssa. Husztra szombat d. u. fél 5-kor érkezett, a hol az állomáson nagy és lelkes közönség fogadta. A városba vonulása valóságos diadalut volt. Püspökünk először a templomba ment, a hol a kerületi papság várta hódolattal; áldásosztás és hálaadás után a plebániára vonult, a hol a nagyszámú jelentkező küldöttségek tisztelgését fogadta. Vasárnap szentmise és szentbeszéd után több száz bérmálaandónak osztotta ki az erősség szentségét. Megyéspüspökünk Husztról Viskre utazott.

Az új irodaigazgató. Főpásztorunk az egyházmegyei iroda igazgatójává Hámón Róbert pápai kamarást, p. titkárt nevezte ki. A jelentős, nagy tekintélyű állásba vele hivatott férfi kerül, a ki a jól megérdemelt, magas méltóságra való kinevezése alkalmából minden oldalról meleg üdvözlésekben részesült.

Közigazgatási bizottsági ülés. Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 15.-én tartotta rendes havi ülését, melyen Ilosvay Aladár alispán elnökölt. Az alispáni jelentés szerint a közbiztonságot zavaró fontosabb intézkedéseket igénylő esemény nem adta magát elő. Dr. Képesy László főszolgabíró ellen, ellenőrzés elmulasztása miatt fegyelmi vizsgálatot rendelt el. Utlevelet nyert 121, visszavándorolt 46 egyén. A kir. tanfelügyelő jelenti, hogy szabadságról visszatért és a kir. tanfelügyelők októberi országos értekezletére az előmunkálatokat végzi. — A megyei orvos az egészségügyet kedvezőnek tartja s a járványok meggátlása iránt intézkedett. — Adóban befolyt 333,442 K 36 f., bélyegeken és illetékekben 85,756 K, fogyasztási adóban 16,942 K. — A közigazgatási előadó a cséplési munkálatok befejezését jelenti, a takarmány hiány miatt a szarvasmarha értéke leszállt, a szőlő jó termést mutat, a kapások gyengék. — Az ügyészség jelenti: augusztusban letartóztatva volt 101 férfi, 28 nő, akik 13 férfi és 3 nő kivételével szabadultak. — Az árvaügyekről Ilosvay elnök, az ügyekről Kacsó műszaki tanácsos tették meg jelentéseiket.

Az ünnepek új rendje és a püspöki kar. A pápai dekretum az ünnepek új rendjéről külön kiemeli, hogy az egyes országok püspöki karának módjában áll az egyes népek speciális viszonyaihoz mért módosítást felterjeszteni a Szentzsékeknek. Ki-ki tehát magától értetődő dolognak tartotta, hogy mindaddig, míg valamely ország püspöki kara a pápával az ünnepek új rendjére nézve megállapodásra nem jut: az eddigi (s a Direktóriumban előírt) rend követendő. A német püspöki kar, mielőtt még konferenciára összejött volna, külön hangsúlyozta, hogy újabb intézkedésig Németországban az eddigi rend követendő. A magyar püspöki kar október 15-én tartandó konferencián fogja tárgyalni e fontos ügyet. A Szentzsékekkel való tárgyalás el fog tartani néhány hétig. Előreláthatólag tehát az új Direktórium és pedig január 1-től kezdve irányadólag fogja hozni az ünnepek új rendjét.

Tűzoltó nap. Magyarországon a tűzrendszetről törvény nem intézkedik. 1870-től 18 éven át jóformán egyedül az Orsz. Tűzoltó Szövetség végzett mindent, míg végre 1888-ban egy belügyminiszteri rendelet minden községet kötelezett tűzoltóság szervezésére. — Ezelőtt 23 évvel adta ki a miniszter ezt a rendeletet — és a mi történt azóta, ugyszólván semmi. A községek ma is szinte tehetetlenek egy nagyobb tüzeset alkalmából a pusztító elemmel szemben. Ökörítő 315 halottja még élénk emlékezetben van. De így megy ez évről-évre. Magyarországon 1909-ben 46,900.000 korona értékű nemzeti vagyon veszett el 23.000 tüzeset kapesán. — Ennyi pusztítással szemben a tűzoltó-intézmény mégis jóformán tisztán a társadalomra van utalva. Mindnyájunk érdekéről, élet- és vagyon-biztonságunkról van szó, azért a legmesszebbmenő támogatás talán sehol annyira helyén való, mint épen itt. Az országos szövetség kezdeményezésére folyó hó 24-26 közt ugynevezett „tűzoltó-napot” rendeznek az ország minden részében, melynek jövedelméből a Tűzoltó Oltóhont akarják felállítani, melyben elhelyezést nyernének szaktanfolyamok, tűzoltó-muzeum és könyvtár, továbbá menedékhely volna beteg és nyomorék tűzoltók szá-

mára. Gyűjtést indítanak, hogy végre ezt a nagyfontosságú ügyet rendezzék. Ne zárkózzunk el az esdeklő szózat elől, hanem segítsünk, mentsük meg azokat, kik értünk nap-nap után nem egyszer a saját életüket is veszélyeztetik, sőt nem egy esetben fel is áldozzák. Adakozzunk a tűzoltó napon!

Vármegyei közgyűlés. Szatmármegye törvényhatósága őszi rendes közgyűlését f. évi október 12-én tartja meg.

Helyettesítés. A pénzügyminiszter Horváth Géza szatmári m. kir. dohánybevéltő hivatali tisztet a szatmári dohánybevéltő hivatal ideiglenes vezetésével megbízta.

Angolok Szatmáron. Az angol, skót, ír és amerikai küldöttek, a kik a presbyteri világszövetségnek, Budapesten, szeptember 20-án kezdődő nagygyűlésére hazánkba jöttek 15-én Szatmáron voltak, a hol nagy közönség fogadta a pályaudvaron. A rendezőség élén Vajay Károly polgármester üdvözölte őket, a kinek beszédét Kováts István dr. ref. prédikátor tolmácsolta angol nyelven. A Pannóniában adott díszbéd után vallásos estély volt, a melyen Kováts István dr., Mathews D. G. dr., Hankisz Blanka, Knight György, Claparède Sándor, Domokos Andor dr. és Fábian Lajos dr. szerepeltek előadásokkal és zeneszámokkal.

Esküvők. Bacsinai Bacsinzky Ödön dr. nagysomkúti kir. járásbírói albiró egybekelt Hubán Arankával Hubán Gyula gör. kath. espereslelkész leányával. Boeckó Gyula a Szatmári Takarékpénztár Egyesület könyvelője f. hó 24-én tartja esküvőjét Székiva Margitkával Szatmáron.

A szatmári löverseny október hó 1-én. lesz A futamra való bejelentési határidő szep ember hó 24-ik napja.

A XI. katolikus nagygyűlés. Az Országos Katolikus Szövetség 1911 november hó 12-14. napjain rendezi a XI. katolikus nagygyűlést. Amennyiben a szakosztályokban egyesületek, intézmények vagy egyesek előadást tartani és javaslatot előterjeszteni szándékoznak, ezt — a javaslat szövegének egyidejű beküldése mellett — október hó 15-ig kell a szövetségnek (IV. Ferenciek-tere 7. sz. III. lépcső, I. 8.) bejelenteni, hogy azok a nagygyűlés előkészítő bizottságának tárgyalása alá kellő időben kerülhessenek.

Az intelligens publikum hitbéli ismerete nálunk nem áll a kellő szintájon. S ennek okát részben ama körülményben lehet találni, hogy a városi publikum, amely még vasárnapi vallásos kötelemeinek eleget tesz, nem jár nagymise előtt vagy után tartani szokott predikációra, hanem csak kismisére. E bajon a katolikus Nyugaton már segítettek. A vasárnapi kismisék alatt ugyanis első evangélium után 5-10 pernyi beszédet hoztak dívatba az oltártól („Fünfmintepredigten“), míg nálunk legtöbb helyen legfeljebb az evangéliumot olvassák fel. A jó pásztor utána megy juhainak s ott keresi, ahol találja őket. Új teher, de új tér is az apostolkodásra.

A budapesti m. kir. tudományegyetem belgyógyászati klinikáján végzett kísérletek alapján meg lett állapítva, hogy a természetes **Ferencz József**-keserűviz erős hashajtó eredménye mellett nem csak kellemtelen utóhatást nem idéz elő, hanem az étvágyat is még lényegesen megnagyobbitja. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapest.

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós
honi gyártmányu

**lábbelit akar
vásárolni,**

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

■ (Keresztes András-féle ház), ■

aki dűsan felszerelt cipő-raktárában osakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és osizmákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és tizletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bő- és talputánczokat teljesen kikészít, s akinek áruai osinosság dolgában is párját ritkítják. Kivánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

Beomlott mennyezet. Az ungvári izraeliták új imaházát építettek, melyet már a közelebbi ünnepek alkalmával használatba venni szándékoztak. Ez a kivánságuk azonban megghiúsult. Az imaház mennyezetét vasbetonból készítették, a melyen a befejező munkát az elmúlt éjjel a kőművesek külön órák alatt végezték el egészen 11 óráig akkor azonban a munkát kénytelenek voltak megszakítani, mivel a világító karbid elfogyott. Ez a véletlen a munkásokat végzetes szerencsétlenségtől mentette meg. Eltávózásuk után alig egy órára az imaháznak oszlop támaszték nélkül kiképzett egész mennyezete lezuhant. Az imaházon a mennyezetnek ezt a különleges szakmunkáját Gellért és Dávid budapesti vállalkozó teljesítette.

Betörés. Szombatra virradó éjjel betörők jártak Kaufmann Dávid Bathányi-utcai házában s a pénzszekevényből mintegy 8000 k. készpénzt elraboltak. A betörők Kvák Mihály csaposlegény s Szemnyuk Miklós napszámos voltak, a kiket a csendőrség Máramarosszigeten fogott el. Az elrabolt pénzből 5100 korona megkerült. A két jómadarat hétfőn reggel visszazállították Szatmárra. A betörőknek, vallomásuk szerint könnyű dolguk volt, mert a pénzszekevény kulcsát egy nyitott fiókban találták meg.

Megyei pótdadó kivetés. A vármegye alispánja a folyó évi október hó 12-én tartandó öszi rendes közgyűlésen az 1912. évi költségvetés bemutatása mellett az alábbi célokra fog pótdadó megszavazására előterjesztést tenni: $1\frac{1}{4}\%$ vm. tisztviselői nyugdíj alapra; $\frac{3}{4}\%$ közművelődési célokra; $1\frac{1}{2}\%$ h. é. vasutak segélyezésére felvett kölcsön törlesztésére; 1% elhagyott gyermekek tartásdíjának fedezésére.

Védekezés az aranka ellen. A földművelésügyi minisztérium az aranka kiirtására radikális módszert fog alkalmazni. Ezt a gazdák megterhelése nélkül úgy akarja elérni, hogy az állam a saját költségére az összes luczerna és löhere területeket kiszántatja, hogy így a veszedelmes növénynek még a csirája is elpusztuljon az országban. A földművelésügyi miniszter ez okból a Szatmármegyei Gazdasági Egyesületet is felhívta, hogy a körzetében lévő luczerna és löhere állapotáról részletes jelentést tegyen. Ez azért szükséges, hogy a miniszter az aranka irtásának költségeiről tájékozást szerezhessen.

Félmillió rózsafüzér. A kalocsai rózsafüzérgyárban a napokban készült el az ötszázszázötvenedik rózsafüzér. A rózsafüzérkészítő háziipar 1904-ben, a tulipán jegyében indult meg s míg a tulipánmozgalom országsszerte csakhamar lelohadt, Kalocsán él és virul a tulipán. A százszázötvenedik rózsafüzér készült el. A kétszázszázötvenedik 1908. június 26-án, a 333 ezer 333-ik pedig 1910. január 7-én készült el. A félmillió olvasó elkészítése 7 év alatt 800-nál több háziiparost foglalkoztatott, ezen idő alatt 44170 koronát kerestek a vállalat munkásai. — *Boromisza* Tibor szatmári püspök öszi bérmautjára a kalocsai rózsafüzérkészítő háziipari vállalatnál 60 tuczat rózsafüzért rendelt több száz korona értékben. Ezt az alkalmat felhasználta a vállalat, hogy a püspök urnak mint a rózsafüzér-érem egyik megalapítójának s nagylelkű pártfogójának némi hálája jeléül egy diszes szent olvasót ajánljon fel. Az olvasó szabályos szemű fekete gyöngyházból (a fekete gyöngyházzslemek a vállalatnak specialitása) készült, négyesfonatu ezüst lánczra felfűzve. A püspök ur, kinek szerénysége szivjóságával határos, a küldeményt kézhez véve, *Tantos* Ferencz kalocsai káplánhoz, a vállalat igazgatójához a következő sorokat intézte: „Jóságos küldeményével szinte zavarba hozott. Erdemtelenül részesültem kedves és szép ajándékában; ezer köszönetet mondok a művészi, izléselesen kiállított olvasóért. Isten áldása kísérelje fáradozását s tegye eredményessé vállalkozását. Szatmár-Németi, 1911 szept. 14. *Tibor püspök.*”

SZÉP VIRÁGKERTÉSZET
virágházakkal együtt, jó forgalmu helyen haszonberbe kiadó. Értekezni lehet Párisi-utca 5. szám alatt. ***

A novemberi nagy üstökös. Az idén novemberre megérkezik a szabad szemmel is látható 1911. e.-üstökös, vagy felfedezőjéről: a Brook-féle üstökös. 6 hüvelykes messzelátóval a Brook-féle üstökös már olyan nagy-nak látszik, mint amilyenek a múlt év tavaszán a Halley-üstökös mutatkozott. Az embernek a zenithen levő Hattyu-csillagzatot kell keresnie. A keresztalaku Hattyu-csillagzat legfényesebb csillaga: a Deneb, mely mellett ott van az üstökös ködfoltja, már most is jól megkülönböztethető maggal. Már augusztus elsején nagyobb fénye volt a Brook-üstökösnek mint ugyanezen naptávolságban a Hallei-félenek. Az üstökös pályaszámítása szerint novemberben kerül napközbe és akkorra nemesak a tudósoknak lesz alkalmuk revidálni az üstökös fénytüneményeinek törvényeit, de egyúttal a közönség is olyan impozáns természeti tüneményt lát, mint amelyhez 1882 óta, tehát három évtizede nem volt szerencséje.

Magyar görög-katholikus püspökség. A naptáregyesítés, valamint a magyar liturgia ügyében országos kongresszust tartottak a görög katolikusok Hajdudorogon. Az ország minden részéből több száz főre menő kiküldött tanácskozott az egyház fontos ügyeiben. Elhatározta a nagygyűlés, hogy a Hajdudorogon felállítandó gör. katolikus magyar püspökség ügyében memorandumot terjeszt elő a kormányoknak. A naptáregyesítés tekintetében a római szentszékhez fordulnak s egyben kérni fogják a pápától, hogy engedélyezze véglegesen Magyarország minden görög-katholikus templomában a magyar liturgikus nyelvet. A kongresszus Firczak Gyula munkácsi püspököt, a ki leglelkesebb híve a Dorogon felállítandó új püspökségnek táviratilag üdvözölte.

Széchenyi gróf püspök Debreczenben. A bérmálás szentségének kiosztására f. hó 16-án délben érkezett a nagyvárad püspök Debreczenbe. Fogadtatása nemesak rendkívül szívélyes, de a szó teljes értelmében impozáns volt. Fogadtatására kivonultak a városi hatóság képviselői, Kovács József polgármesterrel élén, a róm. kath. egyháztanács és iskolaszék tagjai a tantestület, a kath. egyesületek tagjai. A püspököt Debreczen város nevében Kovács József polgármester, a kath. hívek nevében pedig Unger Gusztáv curiai bíró üdvözölte a főpásztort, a ki ezután Kovács József polgármesterrel a város híres ötös fogatán behajtatott a plébániára, a hol Gróf Ferencz prépost-plébános, a papság élén intézett üdvözlő beszédet a főpásztorhoz. Ebéd után meglátogatta a püspök a Svetits leánynevelő intézetet, a Theresiánumot, majd a kath. főgimnáziumot. Este a katolikus népszövetség fáklyászenével, az Iparos Dalegylet és a Városi Dalegylet szerenáddal tisztelték meg a püspököt. Vasárnap reggel 7 órakor zenés mise és predikáció után gróf Széchenyi Miklós püspök 1500 hívőnek osztotta ki a bérmálás szentségét.

Prielle Kornélia szobra Máramarosszigeten. A máramarosszigeti színügyi bizottság már régebben elhatározta, hogy Prielle Kornéliának szobrot állíttat. Ez ügyben a múlt napokban gyűlés volt, a melyen megalkult a szoborbizottság. Elnökké ifjabb Perényi Zsigmond báró főispánt választották meg. A pályázatokat még ez évben kiírják.

Az ungvári bucsu. Népes bucsu volt f. hó 14-én a sz. kereszt felmagasztaltatásának emlékére az ungvári kálvárián. A körmenetet dr. Jóna József felsődomonyai plébános vezette és 6 mondta a misét. A magyar predikációt *Veszprény* Sándor munkácsi, a németet *Richter* Agoston felsőschönborni, a tótot pedig *Pásztor* József tibai plébános mondta.

Esküvők. Dr. Perényi Péter báró, Ugocsavármegye volt főispánja eljegyezte Tusnádfürdőn Künle Tivadar dr. és felesége gidófalvi Gidófalvy Ilona leányát. — Bertalan Tivadar, a Margit-forrás társtulajdonos-

sának és feleségének Bertalan Györgyikének Margit leányát eljegyezte Dr. Helmecey József, Helmecey József szatmári ügyvéd és felesége Jákó Jolánnak fia. — Mészáros Gyula eljegyezte Párók Mihály leányát Margitkát. — Kocsis József áll. vasuti tisztviselő örök hűséget esküdött Medveczky Gizikének, Szabó Orest g. kath. lelkész nevelőleányának Szélestőn.

Áthelyezés. A földművelésügyi miniszter a megüresedett mátészalkai járási állatorvosi állásra Hradil Dezső nyiracsádi állatorvost áthelyezte.

Ünneplés. 70 éves születése napján a sárközi plébánián a feszülettel díszített asztal körül a ker. gyűlésen a szatmári kerület időben előre haladott de életkedvben fiatalnak maradt esperesét Polányi Endre esengeri plébánost melegen üdvözölték a kerületi papok; nevében Surányi Károly darai lelkész sok boldog születésnapot kívánt a meglepett ünnepeltnek. Adja Isten, hogy ez a kerület még arany-miséjén is örvendjen a jó esperesnek. (P.O.)

Tűz. Szombat délután a gilvácsi vasuti indóház teteje kigyuladt és mielőtt segítség érkezett volna, teljesen leégett. Az ottani vendéglős tetemes kárt szenvedett, mintegy 500—600 K pénzét a nagy zürzavarban ellopták. A tűz gyújtogatásból eredt, de a teteseket még nem sikerült kézrekeríteni.

Polgári leányiskola Fehérgyarmaton. Fehérgyarmaton a f. tanév elején polgári leányiskolát létesítettek, a mely szeptemberben meg is nyílt.

Eljegyzés. Bertalan Tivadar, a Margit-forrás társtulajdonosának és feleségének, Bertalan Györgyikének Margit leányát eljegyezte Dr. Helmecey József, Helmecey József szatmári ügyvéd, és felesége Jákó Jolánnak fia.

Halálozások. Györffy József vaskereskedő meghalt Nagykárolyban. — *Gürtesch* Adalbert nyug. m. kir. főhadnagy, mint fűtőházi őrnök Csapra küldetett, a hol szívszélhűdés következtében 57 éves korában elhalt. — *Rásky* Kálmánné Petky Eszter Nagybanán meghalt 79 éves korában. — *Novák* Pál szolymai uradalmi ny. gazdatiszt 74 éves korában meghalt. — id. Balás Lajos életének 71. évében rövid szenvedés után elhunyt Máramarosszigeten.

Kath. népszövetségi szervezkedés Ugocsában. A népszövetségi mozgalom a munkácsi egyházmegyehez tartozó gör. kath. ruthénség között örvendetesen terjeszkedik. Beregmegye megszervezése után most sor került Ugocsamegyére. A nemrég megtartott megyei értekezlet határozata értelmében a múlt vasárnap és az utána következő hétfőn volt az agitációs nap. E két napon ugyszólván a megye minden anyahitközségében megalkult a népszövetségi szervezet. Az eredmény teljesen kielégítő, a ruthénség nagy lelkesedéssel sorakozott a Népszövetség hatalmas taborába.

Uj vásárok engedélyezése. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Sáros-magyarberkesz községben az 1911. évi jun. 30 ára esett, de elmaradt országos vásár helyett 1911. szept. 29-én, a Szinérváralja községben az 1911. évi jun. 24—25-re esett, de elmaradt országos állat- és kirakó-vásár helyett 1911. évi szept. hó 25-én póttalvásár, 26-án pótkirakóvásár tartassék.

Temesvár — Debreczen — Nagyvárad — Kassa. Egy évvel ezelőtt nagyszabású mozgalom indult meg, melynek célja volt Magyarország déli részét megfelelő vasuti összeköttetésbe hozni a felvidékkel. Az összeköttetést egy vasuti vonal szolgálná, melynek kelet felől Nagyvárad volna a főcsatlakozási helye. Azóta ez a nagyjelentőségű terv anynyiban haladt előre, hogy a kereskedelmi kamarák egyértelműleg feliratilag járultak a kereskedelmi miniszterhez a cél megvalósítása végett. Az ügy különben stagnál és úgy látszik, nem történik a dologban semmi. Most Debreczen városa irt a kormányhoz a vasut megvalósítása végett. A feliratnak valószínűleg meg lesz az a haszna, hogy a feledésből kiemelik ezt az ügyet és talán-talán meg is kezdik a munkálatokat.

A kiküldött bizottság jelentése, az egyesületi pénztár állapotáról szóló jelentések felolvasása után elnök indítványára nagy lelkesedéssel kimondatott, hogy a jövő évi közgyűlés Beregszászon fog megtartatni. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése és az elnök szeretettől áthatott záró szavai után a mindvégig magas színvonalon álló közgyűlés véget ért.

Müller István
egyesületi főjegyző.

Szatmármegye iskolaügye. A vármegyei közigazgatási bizottság gyűlésén Bodnár György kir. tanfelügyelő megtette havi jelentését, amely szerint szeptember 1-én új állami iskola nyílt Györkön 1 tanítóval, Madarászon 2 tan., Batizon 2 tanítóval, Szamoskóródon 3 tanító vezetése alatt. Felsőfalu és a királydaróczi áll. iskolák 2-2 tanítóval fejlesztettek. A nagykárolyi polgári leányiskolához rajztanítónő, a fiú polg. iskolához mennyiség és természettudományi szakra képesített tanár neveztetett ki. Október 1-én állami óvoda nyílik Kővárhosszúfaluban és jan. 1-én Berenden.

Előléptetés. Gróf Zichy János vall. és közoktatásügyi miniszter Balás Borbála, Debreczeny Mária, Serlyné Jerabek Borbála, Angyalosy József, Lengyel Gábor, Radics Mihály beregszászi-, Erdélyi Mihály várpálankai, Markovits Miklós oroszvégi, Janitzky Eugénia munkácsi állami el. isk. tanítókat, illetve tanítónőket a népnevelés terén szerzett kiváló érdemeik elismerésül a jelenlegi állomáshelyükön igazgató tanítókká, illetve igazgatótanítónőkké léptette elő.

A kath. tanítói gyűlés naplója. Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács központi irodája most rendezi sajtó alá a katolikus tanítók IV. kongresszusának naplóját. Az értékes kötet még ez év folyamán meg fog jelenni. Miután a nyomtatás költségeit Zichy Gyula gróf pécsi püspök fedezi a kötetet a kongresszus minden tagja megkapja egy példányban ingyen.

Kinevezés. Ince Lajos nagybányai főgimnáziumi tanárt a miniszter a székesfővárosi X. kerületi főgimnáziumba nevezte ki s helyére Kertész János okl. tanárjelöltet küldte a nagybányai főgimnáziumhoz.

Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Buntschak Ottót a helybeli kir. kath. főgimnáziumhoz rajztanárnárrá nevezte ki, a szabadságot Papp Aurél helyére.

IRODALOM

A Magyar Figyelő 18. számában Andrassy Gyula gróf Réz Mihálynak „A magyar parlamentarizmus” című tanulmányával foglalkozik. Andrassy Gyula grófnak az első cikke után Roszner Ervin br. befejezi az olasz választói jog és reformja című sorozatos munkáját. „Sajtó és szellemi munka” címen Kenedi Géza a sajtószabadság kérdéséhez szól hozzá. Liszt Ferenc emlékének szenteli Lovik Károly a maga megemlékezését. Farkas Pál „A római köztársaság alkotmányválsága” címen az olasz történetíró Ferreo kiváló értékű művét ismerteti. A szépirodalmi részben Balla Ignác „Medioevo” című novelláját olvassuk. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyedévre 6. korona.

A tenger aranya. Izgatóbb és érdekesebb regényt az újabb amerikai regényirodalom aligha tud fölmutatni, mint aminő Bronson Howard új regénye „A tenger aranya”, amely most jelent meg az Egyetem Regénytár gyűjteményében. De Bronson Howard nem csupán érdekességek mesteri felfokozója, hanem művész a lélekfestésben és jellemrajzban is. A szép könyv ára erős piros vászonkötésben egy korona husz fillér. Kapható Singer és Wolfner könyvkereskedésben VI, Andrassy-ut 10. szám.

TOLHEGYESEL

A kolera.

(Helyzet: Az eszmevárososhoz esontzörgés közt botolong egy ijesztő alak).

— Hát itt vagyok.
Az eszmeváros: Kiesoda maga?
— Mi? Nem ismer? Én vagyok a félelem, a hatalom, a legnagyobb ur. Én vagyok az Ázsiai Rém.

E. gy.: Ugyan, kedves Rém ur, hagyjon föl ezzel a nagyhangú pózolásal. Agyrém maga, nem Ázsiai Rém.

— Mit? Nem hisz? Mindenhol agyonijednek tőlem... Itt vannak az igazolványaim.

E. gy.: Hát menjen akkor Ázsiába. Mit keres maga egyáltalában Szatmáron?

— Letelepülést.

E. gy.: No, akkor rossz helyen jár. Itt semmi előkészület nincs a fogadtatására.

— Nincs?

E. gy.: Hát vak maga, Rém ur? Nem látta utcainkat? Nem látta két szál utca-seprőnket, milyen élvezettel söprük ki a csatornák oldalára a vizet? Járt már a vásártéren? Nem ütötte meg orrát a hulladékok szaga? Mig ideért, nem botlott meg az összedombokban? Látott maga olyan piszkos utcákat, mint nálunk? Látta, hogy árulják a gyümölcsöt?

— Hát, hát... Épen ezért.

E. gy.: Mit: épen ezért? Épen ezért nincs itt helye, hallja.

— De hiszen, a hol a köztisztaság...

E. gy.: Hiszen maga naivának szerződhetnék a színházba. Ezt csak az orvosok beszélnek. És maga felült ennek?

— De, de...

E. gy.: Ugyan, lóduljon már.

— De hát hova?

E. gy.: Hova? A hol várják. Maga csak olyan helyeken tud vendégszerepelni, mint Bécs, Budapest, Fiume. A hol van óvintézkedés. A hol fertőtlenítenek, a hol járványorvosok vannak, a hol kórházakat építenek, a hol szörnyű nagy a tisztaság. De nálunk szörnyű nagy a piszkos és szörnyű kiesiny odu a kórház.

(Az Ázsiai Rém összezsugorodik és meg-szégnyenülten el a balféneken).

Kura után.

Egy ur: Minden jótét-lélek dicséri az Urat! Hát, hát, maga volna?...

A csontváz: Igen, nyolezvan kiló hiján. Két hét előtt még ember voltam.

Egy ur: De hát mi történt magával?

Csontváz: Mi? Szőlőkurát használtam. Telebeszéltek a fejemet, hogy elhíjasodom, hogy megüt a guta. Egyem hát szőlőt. Naponkint 5 kilót. Hát én ettem. Azaz csak szőlőt ettem. Éjjel-nappal. Vagy kétszáz kilót ettem össze. Tudja, hogy mennyi az? Ötven kosár. Mind megettem és most itt vagyok.

Egy ur: De hiszen a célta elérte. Lefogyott.

A csontváz: Le. Sohse lesz több ember belőlem. Összeviszsa 48 kiló vagyok. Pedig 200 kiló szőlőt ettem. De ez nem baj. A sok szőlőevés tönkretette a fogamat, megrottotta a gyomromat és ezukorbeteg lettem.

Egy ur: Tehát a szőlő-kura semmi hasznot nem hajtott?

A csontváz: Nem hajtott? Dehogyan nem hajtott! Annyira hajtott...

Egy ur: (közbevág): Boecsásson meg, de nagyon meg vagyok hajtván. Azaz hatva. — Hé, kocsis, hajtson csak el velem!

Belső munkatársak:

HARASZTHY BÉLA dr., KERTÉSZ PÁL, és MERKER MÁRTON dr.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

Walek és Rajz

angol és francia különleges-ségű czipészek, hol saját készítményü kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelenben.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.

(Bölönyi-féle ház.)

FIGYELEM!

Bármilyen jellegű elemi népiskoláknál csak magyar nyelvű és olyan nyomtatványminták alkalmazhatók, amelyek a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által megállapított összes rovatokat tartalmazzák. Az összes naplók magyarul vezetendők. (Ut. 42. §.)

Pázmány-Sajtó

✻ villamos erőre berendezett könyvnyomda ✻

Szatmár, Iskola-köz 3.

Készít mindennemű nyomtatványokat izléses kivitelben és mérsékelt árak mellett.

Raktáron tartja a következő elemi iskolai nyomtatványokat:

Népiskolai költségvetési nyomtatvány 1 iv	fillér	06
Felvételi napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazdasági ismétlő-iskolák, továbbá a felső népiskolák, a polgári iskolák és a polgári iskolákkal kapcsolatos női keresk. tanf. számára, a/2 minta. A külsőiv 24 tanuló számára		05
A belsőiv 32 tanuló számára		05
Előmeneteli és mulasztási napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazd. ismétlő iskolák számára, b/2. minta. A belsőiv 4 tanuló számára		05
Leltári nyomtatvány. (A külviv 62, a belviv 125 sor), kötve		2.—
Haladási napló. (A belsőiv 42, a külsőiv 24 sor), kötve		2.—
Látogatási napló. (A belviv 32, a külviv 23 sor), kötve		2.—
Népiskolai értesítő-könyvecske az állami iskolák számára, 1 példány		18
Népiskolai értesítő-könyvecske havi beosztással		18
Népiskolai (elemi) bizonyítvány 1 példány		04
Tanítói és kántortanítói díjlevél iv		06
Nyugta. 1 iv		04
Próbalapok (korrekták) magyar és diktandó vonalzással, szép magyar stílus kerettel, esinos nyomdai kiállításban 100 példány		1.20

Minden megrendelést portómentesen azonnal elintézzük.

Szájról

szájra

□ járja, □

hogyan legszébb a

SPITZ

BÉLA

kosztüm

kelme

ujdonsága.

Kékre festett

kirakat Hám János-u. 1.

1150—1911. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbíróóság 1911. évi Sp. 538—4 sz. végzése következtében dr. Toronszky Elek ügyvéd által képviselt Schwartz Jónás javára 153 K s jár. erejéig 1908. évi február hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján leoglalt és 1760 koronára becsült butordk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szatmárnémeti kir. járásbíróóság 1911. évi V. 284/7 számú végzése folytán 163 K tőkekövetelés, ennek 1910. évi július hó 2 napjától járó 5 százalékos

kamatai, és eddig összesen 59 K 85 f.-ben bírólágg már megállapított költségek erejéig, Szatmáron, Kinizsi-utca 11. sz. a házban leendő megtartására 1911. évi október hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintettségök az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáronalul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1911. évi szept. hó 18 ik napján.

Ádám Albert

kir. bírósági végrehajtó.

Villanyos erőre berendezett hentesáru-gyár.		Árjegyzék		Telefon 85.	
		BÖLÖNYI LÁSZLÓ		Helybéli megrendelések hazaszállítva.	
		MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL			
		SZATMÁR, a Széchenyi-utca 7. szám.			
Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendő.					
5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.					
Friss husok.		K	f	K	f
1 ko. marhahus pecsenye	1 68	1 ko. debreczeni páros	2 20	1 ko. sonka csont nélkül	3 —
1 „ „ levesnek	1 60	1 „ „ langyol kolbász	2 —	1 „ „ kifőve	6 —
1 „ sertéshus	1 84	1 „ „ sonka kolbász	2 —	1 „ Császár hus bőrrel	2 80
1 „ borjúhús	1 92	1 „ „ krakói	2 —	1 „ „ karaj bőr nélkül	2 40
1 „ bányahús	—	1 „ „ krinolin	2 —	1 „ „ lapocka és oldal	2 —
1 „ juh-hús	—	1 „ „ parizer	2 —	1 ko. pácizolt nyelv	2 —
1 „ friss hár olvasztani	1 92	1 „ „ máj sajt	2 —	1 drb sertés nyelv	— 40
1 „ „ szalona	1 84	1 „ „ disznófej sajt	1 80	1 ko. tepertő	1 92
1 „ „ bőr nélkül	1 92	100 pár virstli tormás	10 —	Szalónák.	
1 „ friss kolbász borsos	2 —	100 pár frankfurti	16 —	100 ko. fehér szalona	192 —
1 „ „ fokh. ezitromos	2 —	100 drb. salvaládé	10 —	1 ko. paprikás stráf	2 40
1 „ friss zsír	1 92			1 „ „ kolozsvári szelet	2 40
Kolbász árak.		Füstölt árak.		1 „ „ füstölt szalona	2 20
1 ko. szalámi	6 —	1 ko. sonka pácizolt	2 80		
1 „ füstölt magy. kolb.	2 20				

Tisztelettel: *Bölonyi László.*

Inglük József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a *fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet válllok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni; biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó-műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal, jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Butor márványok raktáron.

Bel- és külföldi kőfajokból

diszes sirkövek

kaphatók, ugymint:

fekete svéd és sziléziai, szürke és fekete carrarai márványokból a legdiszesebb modern kivitelben, a legjutányosabb árban.

Elvállalok *sírszegélyezéseket, sírfedeleket, kriptókat*, valamint *templom és utszéli kőkeresztek* készítését, továbbá *épületekhez* mindennemű kőfajokból *kőfaragászat* munkákat.

Becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Grosz I. Izidor

sírkőgyáros és kőfaragó-vállalkozó

Szatmár, Attila-utca 11.

Butor márványok raktáron.

Ha olcsó és jó lisztet akar venni,
Ha friss, jó fűszert akar olcsón venni,
Ha tisztánkezelt olcsó s jó bort akar
Ha jó festék- és lakkárut (inni, akar használni; úgy keresse fel

Lindenfeld & Domokosné

legolesőbb fűszer és vegyesáru üzletét

Szatmáron, Deák-tér 27. sz.,

báró Vécsey-ház. — Telefon 274. sz.

és Árpád-u. 22. Telefon 275. sz.

Bertha Károly műkertész

Szatmár, Deáktér 2. sz.

Minden idényben mindennemű
:: élővirág diszmunkák ::
alkalmi-, menyasszonyi-, koszorúslány- és mellsokrok. —
Alkalmi-, ravatal- és sírkoszorúk, sírsokrok a legizlésesebb kivitelben, jutányos árban pontosan és gyorsan készíttetnek.
Vidéki megrendelések különös gonddal elintéztetnek. Park-s kert-rendezések vállaltatnak.
Sürgőnyezim: Bertha kertész Szatmár. — Telefon-szám 27.

ALAPITTATOTT 1810.

Ausztria és Magyarország legrégebb egyházi felszerelések és zászló-gyára

Josef Neskudla

OLMÜTZ, (Morvaország.)

Jótállással szállít kitünő minőségben bámúlatos olcsó árak mellett:

Egyházi ruhákat, lobogókat, templomi szereket, kizárólag tűzben aranyozott kelyheket, cibóriumokat, monstrantiákat, gyertyatartókat, csillárokat, lámpákat, keresztutakat.

Régi egyházi ruhákat alaposan renovál!

Szegéry templomoknak jelentős engedmény. Választékot vásárlási kényszer nélkül küld.

Arjegyzék és költségelőirányzat ingyen.

UJ KÁLYHA RAKTÁR SZATMÁRON!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint **Batthyány-utca 10. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelő

UJ KÁLYHA RAKTÁRT

nyitottam. Raktáron tartok *elsőrendű eszerép- és porcellán-kályhákat, takaréktűzhelyeket, porcellán-fürdőkadákat. Javításokat, átalakításokat* felelősség mellett a legjutányosabb árban, a legrövidebb idő alatt eszközölök. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva maradok teljes tisztelettel

HÜBNER LEÓ, kályhás-mester.

UJ KÁLYHA RAKTÁR SZATMÁRON!

Szatmári Polgári Takarékpénztár Részv.-T.

Előnyös feltételek mellett folyósít törlesztéses jelzálogkölcsonöket 50-65 évig.

A „Hollandi“ Életbiztosító Társaság Főügynöksége.

ALAPTÖKE 600.000 KORONA.

Előnyös kölcsönöket nyújt:

Váltókra, értékpapírokra és árúkra;
Folyósít jelzálogkölcsonöket;
Elvállalja építkezések finanszírozását;

ELFOGAD BETÉTEKET 5% KAMATOZTATÁS MELLETT.

Üzlethelyiség: Hám János-u., Színház mellett.

Pártoljuk a hazai ipart!

KEPES SÁNDOR

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alaku pyramisokat, obeliszket, kereszteteket, emléktáblákat, sírfedeleket, mezei kereszteteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

ÉRTESÍTÉS!

Gyermekjátékok, üveg- és porcellán-
edények, elegáns sétatökök, háztartási
cikkek nagy választékban kaphatók

A SZATMÁRI BAZÁRBAN
SZATMÁR, KAZINCZY-UTCZA.

Legszébb kivitelben
tisztít minden ruhaneműt,
gallért, kézelőt

JOÓ SÁNDOR

gőz és villanyerőre berendezett

mű-ruhafestő

vegyszeri tisztító-intézete.

Szatmár, Várdomb-utca 16. sz.
Fióküzlet: Szatmár, Atilla-u. 1.

Valódi francia fűzők!

Csípőszorítók, haskötők, egyentartók leg-
nagyobb választékban és mérték szerint
és megrendelhetők

HERCZ SÁNDOR

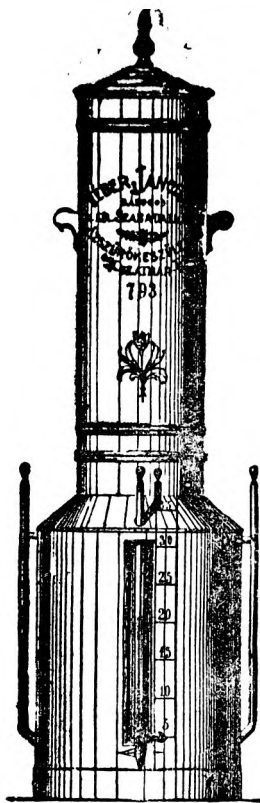
speciális kezyű-, fűző- és műkötszertárában
Szatmár, Deák-tér 3. (városház mellett.)

Kezyűk, fűzők mérték után
pontosan készülnek, s tisztí-
tását és javítását elvállalom.

Hibás tükröket

azonnal jelentkezők részére újból foncsoroztat
Győry Károly üvegkereskedése.

Az egészség fenntartá-
sára legfontosabb kellék
e tiszta bacillusmentes

IVÓVIZ,

mit úgy érünk
el, ha a Weber
János-féle szab.
és orvosilag ki-
próbált eredeti
vizszűrőkészü-
léken szűrt vi-
zet használunk.
Országszerte el
van terjedve,
amit több elis-
merő levél bi-
zonyít. Óvakod-
junk a szűrésre
be nem vált és
rossz anyagból
készült utána-
toktól.

Weber János bádogosmester

Szatmár, Árpád-utca 61. szám.

Hallatlanul olcsó árak!

grammofon, varró-
gép és kerékpár
cikkekben

Groszmann

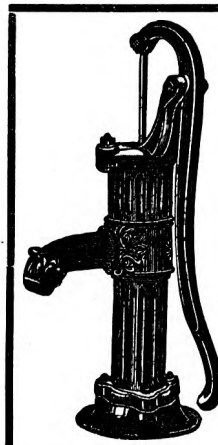
óras-, ékszerész- és
műszer-üzletében

Deák-tér 12. sz. alatt

(özv. dr. Török Istvánné házában),

amelyről bárki személyesen meg-
győződhetik anélkül, hogy valamit
is vásároljon. — Lemezeim legjobb
gyártmányu és legszebb felvétel. —

Javítások gyorsan és pontosan
eszközöltek.

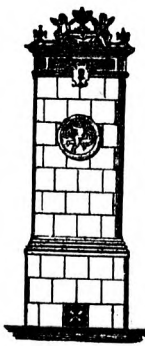
Dahlström
* **Géza**

városi kutmester
kútfurási vállalata
Majláth-u. 9.

— Telefon 233. —
Szivattyúk felszere-
lését elvállalja.

Bartos J. cserépkályha-raktára Szatmár

ISTVÁN-TÉR 11. SZAM.

Készít cserép és porcellán-kályhákat, kandallókat,
takaréktűzhelyeket, fürdőkádakat és falburkolatokat
hazai és külföldi gyártmányokból, továbbá elvállal-
lom régi kályhák átrakását, javítását és tisztítását a
legjutányosabb árak mellett.

Minden muukámért szavatolok.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kérve
teljes tisztelettel

BARTOS J. kályhás-mester.

RÉTAY és BENEDEK

egyházi műipar-intézet, oltár- és szószék-építészet
Budapest, IV. ker., Váci-utca 59. szám.

Hazánkban a legnagyobb műfaragó-intézet. Készít: stilszerű oltár,
szószéket, keresztlőkutat, gyónószéket és templompadokat, sekrestye-
berendezéseket, képkereteket és az összes berendezési tárgyakat
mérsékelt árban. — Szent-szobrokat, oltárképeket, kereszti ké-
peket művészi kivitelben és jutányos árakon szállítunk. — Munka-
fölvétel czéljából készséggel küldjük ki díjmentesen szakértő meg-
bizottunkat. — Vállalkozunk templomok kifestésére és festett üveg-
ablakokkal való ellátására. — Arjegyzéket, költségvetést és tervo-
zeteket készséggel küldünk.

